

ЛЕЧЕЊЕ ХИПЕРЛИПТИДЕМИЈЕ

Проф. Слободан Јанковић

- ❧ Одлагање холестерола у артеријском зиду
- ❧ ХДЛ честице износе холестерол из зида артерије

Секундарни узроци хиперлипидемије:

- ✓ гојазност
- ✓ дијабетес мелитус
- ✓ хипотиреоидизам
- ✓ нефротски синдром
- ✓ алкохолизам
- ✓ терапија оралним естрогенима
- ✓ примена изотретиноина

Секундарни узроци хиперлипидемије:

- ✓ примена сертралина
- ✓ примена инхибитора протеазе
- ✓ примена бета-блокатора
- ✓ примена кортикостероида
- ✓ примена циклоспорина
- ✓ примена тиазида

Циљне вредности липида:

- ✚ ЛДЛ холестерол < 4,3mM/L
(ако нема фактора ризика)
- ✚ ЛДЛ холестерол < 3,4mM/L
(ако има 2 или више фактора ризика)
- ✚ ЛДЛ холестерол < 2,6mM/L
(ако постоји кардиоваскуларна болест)

Циљне вредности липида:

- ✚ Серумски ниво
триглицерида $< 2,3 \text{ mM/L}$
- ✚ ХДЛ холестерол $> 1,2 \text{ mM/L}$ ♀
 $> 1,4 \text{ mM/L}$ ♂

Фамилијарна хипертриглицеридемија

- * Смањена активност липопротеинске липазе
- * Повећано стварање ВЛДЛ
  - ✓ Панкреатитис
  - ✓ Фибрати, никотинска киселина, Ω -3 масне киселине

Фамилијарна комбинована хиперлипидемија

- ◆ Повећана секреција ВЛДЛ који садржи аполипопротеин Б, и већа конверзија у ЛДЛ
- ✓ Ангина пекторис, шлог
- ✓ Статини, никотинска киселина, фибрати

Фамилијарна дисбеталипопротеинемија

- * Већа секреција ВЛДЛ
- * Смањено отклањање ИДЛ због измењеног аполипопротеина Е
- ✓ Ангина пекторис, шлог
- ✓ Фибрати, никотинска киселина, статини

Фамилијарна или полигенска хиперхолестеролемија

* Смањен број рецептора за ЛДЛ

✓ Ангина пекторис, шлог

✓ Статини, смоле, никотинска киселина

Фамилијарна хипоалфалипопротеинемија (синдром ниског ХДЛ)

✱ Повећано отклањање ХДЛ

✓ Ангина пекторис, шлог

✓ Никотинска киселина, фибрати, статини

СТАТИНИ

✚ Статине применити увече, јер је синтеза холестерола већа ноћу

✚ Излучују се преко жучи

✚ Тератогени су

Нежељена дејства статина:

- ✓ болови у мишићима
- ✓ хепатитис
- ✓ миопатија
- ✓ периферна неуропатија
- ✓ несаница, ноћне море
- ✓ отежана концентрација
(правастатин не пролази у ЦНС)

- ✚ Већина статина се метаболише преко P-450 3A4
- ✚ Флувастатин се метаболише преко P-450 2C9
- ✚ Лекови који инхибирају СУР 3A4 или СУР 2C9: антибиотици, антигљивични лекови, инхибитори протеазе, циклоспорин

✖ Правастатин се не метаболише преко цитохрома Р-450

✖ Фибрати и статини потенцирају могућност миопатије

СМОЛЕ КОЈЕ ВЕЗУЈУ ЖУЧНЕ КИСЕЛИНЕ

Додају се особама које примају статине,
али није дошло до довољног снижења
липида

★ **холестирамин (4-8g/12h)**

★ **холестипол (5-10g/12h)**

Нежељена дејства смола које везују жучне киселине:

- ✓ надимање, опстипација
- ✓ смањују апсорпцију витамина Д
- ✓ холестирамин може изазвати хиперхлоремијску ацидозу код деце или одраслих са инсуфицијенцијом бубрега

НИКОТИНСКА КИСЕЛИНА

- ✚ Инхибира мобилизацију слободних масних киселина, због чега се смањује стварање ВЛДЛ у јетри
- ✚ Повећава ниво ХДЛ
- ✚ Помера густе ЛДЛ честице ка већим и ређим
- ✚ Комбинује се са смолама или са фибратима

Нежељена дејства никотинске киселине:

- ✓ црвенило лица (може се спречити са 325мг аспирина 30-60' пре никотинске киселине)
- ✓ тахифилакса на црвенило
- ✓ коњунктивитис, запушеност носа
- ✓ пролив

Нежељена дејства никотинске киселине:

- ✓ acantosis nigricans
- ✓ иХТИОЗА
- ✓ хепатитис

- ★ Никотинску киселину узимати на крају оброка
- ★ Доза: максимално 3g на дан

ФИБРАТИ

✗ Повећавају оксидацију масних киселина у мишићима и јетри

✗ Повећава се активност липопротеинске липазе

✗ Могу повећати ниво ЛДЛ

★ фенофибрат

★ безафибрат

★ ципрофибрат

Нежељена дејства фибрата:

- ✓ еректилна дисфункција
- ✓ миозитис
- ✓ истискивање варфарина са албумина
- ✓ стварање жучних каменаца

СИРОСТАНОЛ

из маргарина,
инхибира апсорпцију холестерола

Ω_3 МАСНЕ КИСЕЛИНЕ

смањују триглицериде за 30%
у дози од 3g/дан

АНАБОЛИЧКИ СТЕРОИДИ

(ОКСАНДРОЛОН и СТАНОЗОЛОЛ)

смањују излучивање триглицерида из јетре